

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни**

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ПЛАН-КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Дерід І.О.

Тема 1.

Сутність та види зовнішньоекономічних зв'язків.

Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрямки реалізації.

1. Визначення зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Функції, що виконують зовнішньоекономічні зв'язки.
3. Класифікація зовнішньоекономічних зв'язків: зовнішньоторгові, фінансові, виробничі, інвестиційні.
4. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Державні органи України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрямки реалізації.

1. Визначення зовнішньоекономічних зв'язків.

Розвиток цивілізації викликає постійне залучення окремих держав у міжнародні господарські зв'язки, що веде до створення єдиної світової економіки. Всі країни світу розвиваються за загальними економічними законами, що обумовлює пріоритет економічного характеру міжнародних відносин.

Структура потреб, що постійно ускладнюється, рідкість і віддаленість ресурсів вимагають все більш ефективних засобів обміну не тільки між регіонами всередині окремої держави, але і між самими державами і світовими регіонами.

Економічний розвиток і приріст населення в різних регіонах світу відбуваються нерівномірно, що також викликає необхідність розширювати міжнародні обміни, які сприяють розвитку нових ринків (товарів, послуг, праці, інформаційних, фінансових і ін), імпорту сировини, технологічного та інформаційного обміну, науковим, науково-технічним, виробничим, культурним та іншим зовнішньоекономічних зв'язків.

Зовнішньоекономічні зв'язки - це комплексна система різноманітних форм міжнародного співробітництва держав і їх суб'єктів у всіх галузях економіки. Це цілий комплекс різних напрямків, форм, методів і засобів переміщення матеріальних, фінансових і інтелектуальних ресурсів між країнами. Зовнішньоекономічні зв'язки є однією з найбільш складних сфер економіки будь-якої країни, що забезпечує її долученість до світової науки і техніки, промисловості та культури.

В свою чергу – **зовнішньоекономічні відносини** – це відносини економічних суб'єктів даної країни із суб'єктами інших країн.

Зовнішньоекономічна діяльність - діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами

Серед найважливіших форм зовнішньоекономічних зв'язків слід виділити: зовнішню торгівлю; кредитні взаємини; науково-технічне співробітництво із зарубіжними державами; міждержавні зв'язки в сфері послуг; валютно-фінансові операції.

Зовнішньоекономічні зв'язки є **історичною та економічною** категорією.

Як історична категорія зовнішньоекономічні зв'язки є продуктом цивілізації. Вони виникають з появою держави і розвиваються разом з нею. Особливо потужний поштовх розвитку цих зв'язків дало розкладання феодалізму. Перехід від натурального господарства до товарно-грошових відносин викликав різкий стрибок у розвитку національних ринків окремих держав і в обміні товарами цих національних ринків, що призвело до

розширення та поглиблення інтернаціональних зв'язків і міжнародного обміну в економічній сфері державних відносин.

Як економічна категорія зовнішньоекономічні зв'язки являють собою систему економічних відносин, що виникають при русі ресурсів всіх видів між державами й економічними суб'єктами різних держав. Ці двосторонні відносини охоплюють усі сфери економічного життя держави і насамперед її виробничу, торговельну, інвестиційну та фінансову діяльність.

Сутність зовнішньоекономічних зв'язків як економічної категорії проявляється в їх функціях.

2. Функції, що виконують зовнішньоекономічні зв'язки.

Такими функціями є:

1) Організація та обслуговування міжнародного обміну природними ресурсами і результатами праці в їх речовій та вартісній формі.

Зміст *першої функції* полягає в доведенні продуктів, що видобуваються в якості природних ресурсів і продуктів, одержуваних у процесі міжнародного поділу праці, до конкретних споживачів через обмін продуктів і результатів праці в їх речовій та вартісній формі. Організація обміну одночасно передбачає і обслуговування цього обміну.

2) Міжнародне визнання споживної вартості продуктів міжнародного поділу праці.

В процесі виконання *другої функції* відбувається завершення акту товарно-грошових відносин та закінчення обміну грошей на продукт міжнародного поділу праці, в результаті чого споживна вартість (її практична значущість), що міститься в цьому продукті, отримує міжнародне визнання.

3) Організація міжнародного грошового обігу.

Змістом *третьої функції* є створення за допомогою механізму цих зв'язків умов для безперервного руху грошей у процесі здійснення різноманітних міжнародних розрахунків.

Крім вище зазначених функцій, зовнішньоекономічні зв'язки виконують ще ряд задач.

Одночасно зовнішньоекономічні зв'язки виступають інструментом впливу на економічну систему держави, який здійснюється через механізм зовнішньоекономічної діяльності.

У сучасному світовому господарстві зовнішньоекономічні зв'язки виступають як фактори зростання національного доходу держави, економії господарських витрат і прискорення науково-технічного прогресу.

Здійснення цих зв'язків дозволяє перенести міждержавне співробітництво із звичайного обміну товарами на торгівлю послугами, спільне вирішення техніко-економічних завдань, розвиток наукової і виробничої кооперації та інших форм спільної господарської діяльності, у тому числі створення спільних підприємств.

Через механізм зовнішньоекономічних зв'язків попит на товари та послуги світового ринку переноситься на внутрішній ринок тієї чи іншої держави. Це викликає потребу у розвитку продуктивних сил, що, в свою чергу, сприяє розвитку промисловості, сільського господарства, торгівлі, сфери послуг і фінансових установ.

3. Класифікація зовнішньоекономічних зв'язків: зовнішньоторговельні, фінансові, виробничі, інвестиційні.

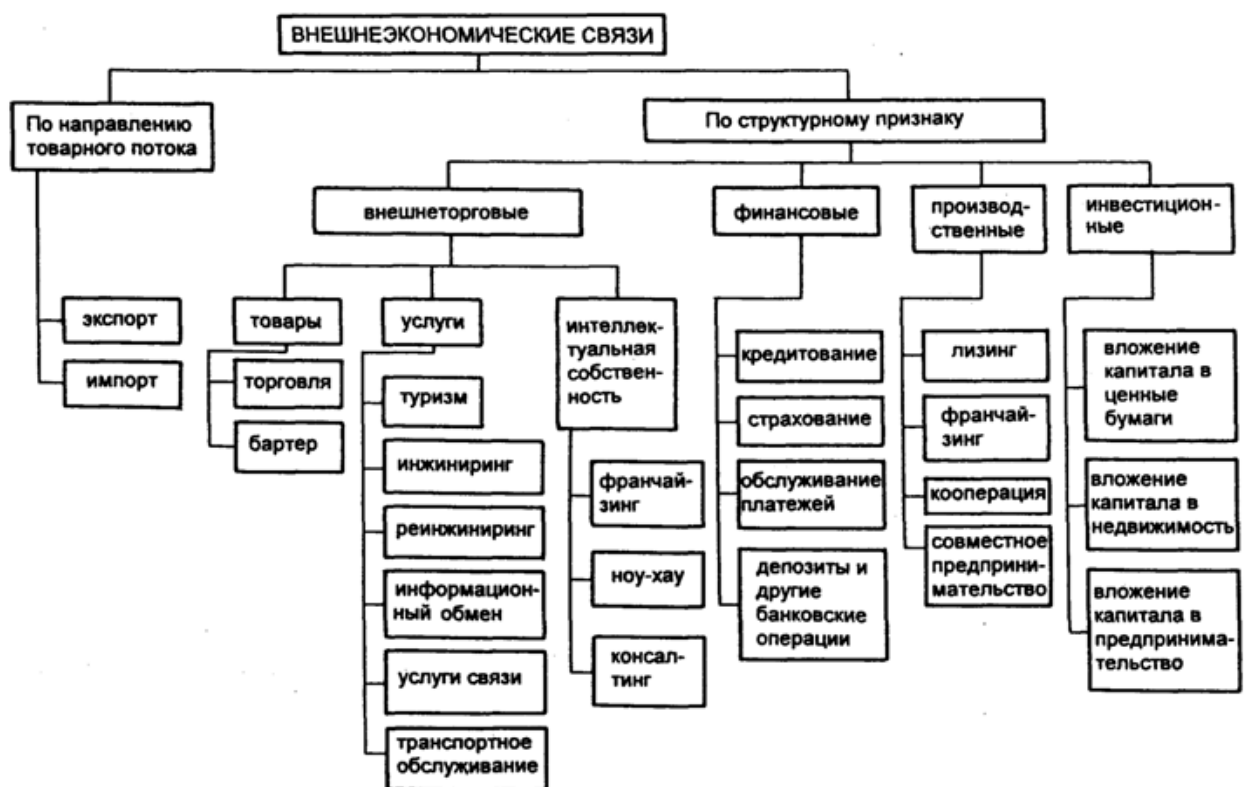
Під класифікацією зовнішньоекономічних зв'язків слід розуміти розподіл цих зв'язків на конкретні групи за певними ознаками.

Зазвичай, зовнішньоекономічні зв'язки класифікують на види та форми. *Вид зовнішньоекономічних зв'язків* - це сукупність зв'язків, об'єднана однією

загальною ознакою, наприклад напрямком товарного потоку (експорт, імпорт) чи структурною ознакою (зовнішньоторговельні, фінансові, інвестиційні, виробничі зовнішньоекономічні зв'язки).

Форма зв'язку - це спосіб існування даного виду зв'язку, зовнішній прояв (обрис, оформлення) сутності будь-якого конкретного зв'язку.

Наприклад, до форм зовнішньоторговельних зв'язків відносяться зовнішня торгівля товарами через торгівлю та бартер, торгівля послугами через туризм, інжиніринг, послуги зв'язку та інше.

За іншою класифікацією до основних форм зовнішньоекономічних зв'язків відносяться:

1. **Торговельні відносини.** За допомогою цієї форми здійснюється купівля-продаж товарів широкого вжитку: одягу, взуття, парфумерії, галантереї, культтоваров, а також продовольчих товарів і сировини. Відбувається також торговий обмін продукцією для промислового споживання: вузли, деталі, запчастини, прокат, підшипники, агрегати і т. Д. Можлива покупка товарів і устаткування для громадського споживання:

міський транспорт, обладнання для лікарень, поліклінік, санаторіїв, курортів, ліки, пристрої і обладнання для охорони навколишнього середовища. Здійснюється купівля-продаж продукції інтелектуальної праці: ліцензії та "ноу-хау", інжинірингова продукція.

2. Спільне підприємництво. Дана форма зовнішньоекономічних зв'язків може бути реалізована в промисловій сфері на заводах, фабриках, підприємствах; в сільському господарстві, науці, освіті, медицині, транспорті, культурі, мистецтві, кредитно-фінансовій сфері.

3. Надання послуг. Великого поширення в міжнародному бізнесі належить посередницьким, банківським, біржовим послугам, страхуванню, туризму, міжнародним перевезенням вантажів. Швидко зростає обсяг послуг, який надають комп'ютерні мережі, наявні в розвинених країнах світу.

4. Співпраця, сприяння. Все більшого поширення у зовнішньоекономічних зв'язках отримують наукове, технічне, економічне співробітництво. Посилюються і поширюються науковий, культурний обмін і спортивні заходи.

5. Валютно-фінансові, кредитні відносини. До валютно-фінансових відносин можна віднести систему взаємодії курсів валют і позичкових капіталів різних країн при здійсненні зовнішньоторговельних операцій. Важлива роль при цьому належить кредитами, що надаються закордонним партнерам через світовий ринок позичкових капіталів.

4. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Державні органи України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків – важливий елемент механізму державного регулювання економіки, який здійснюється за допомогою методів тарифного й нетарифного впливу держави на основні форми міжнародних економічних відносин на міжнародну торгівлю, вивезення капіталу, міжнародні кредитні відносини, міжнародні валютні (розрахункові) відносини, міжнародне виробниче та науково-технічне співробітництво, міжнародну міграцію робочої сили.

Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків – об'єктивне й необхідне в сучасних умовах, оскільки підприємці в галузі зовнішньоекономічної діяльності та спеціального виробництва намагаються навмисно знизити офіційні обсяги товарообороту, щоб приховати певну його частину від оподаткування, залишити частину валютного виторгу за кордоном. Це заподіює державі збитків, бо не всі кошти від прибутку надходять до державного бюджету. Держава, таким чином, не може в повному обсязі реалізувати свої економічні функції, свою соціально-економічну політику. В торгівлі України із західними країнами різниця між обсягами, зафіксованими митницею України, й обсягами, зафіксованими західними партнерами, досягала наприкінці 90-х ХХ ст. двократного розміру.

Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків спрямоване на: забезпечення відкритості входження української економіки у світовий економічний простір на основі як традиційних, так і якісно нових форм інтегрування;

подолання дискримінаційної політики в зовнішній торгівлі тих країн, що панують у цій сфері й прагнуть до глобального переділу світових ринків;

на забезпечення вільного переливання капіталів, спільного утворення конкурентоспроможних виробництв та транснаціональних корпорацій;

співробітництво в наукових дослідженнях, особливо в галузях, що потребують численних ресурсів, наприклад у космічній, утворенні міжнародних транспортних та інформаційних систем тощо;

зміни в структурі економіки, використання іноземних кредитів (особливо інвестиційних);

державну підтримку вітчизняних виробників, стимулювання виробництва товарів на зовнішній ринок, захист від іноземних конкурентів, розробку стратегії постачання товарів на світовий ринок, підвищення ефективності зовнішньої торгівлі загалом;

створення умов, що забезпечують надійний валютний та експортно-імпортний контроль;

зниження валютного боргу;

скорочення дефіциту платіжного балансу.

Розрізняють тарифні й нетарифні методи державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Їх застосування визначається економічними й фінансовими умовами, завданнями експортно-імпортової політики.

Тарифні методи ґрунтуються на використанні митних тарифів і митних зборів. Митні тарифи – систематизовані за групами товарів мита, що стягуються в країні з імпортованих, експортованих або транзитних товарів та послуг. Звичайно вони встановлюються на національному рівні, але існують єдині тарифи декількох країн у межах митних союзів. Митні тарифи впливають на ціну товарів, тому вони мають бути науково обґрунтовані. Митні збори стягуються понад митні тарифи. Розрізняють статистичний, санітарний, ліцензійний марочний та інші митні збори.

Нетарифні методи державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків:

кількісне обмеження експорту певної сировини через ліцензування та квотування (контингентування), коли ліцензії видають відповідно до встановлених експортно-імпортних квот;

заборонні мита, що захищають вітчизняних виробників від іноземних конкурентів;

пряме й якісне субсидування експорту, надання пільг окремим виробникам або регіонам відповідно до їх специфіки або специфіки їхніх

товарів. При цьому враховуються потенційні можливості цих виробників чи регіонів та внесок у державну скарбницю;

державне регулювання банківських розрахунків через використання іноземних кредитів, валютного й експортного контролю, заборони незаконного розміщення валютної виручки за кордоном.

Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків здійснюється на законодавчій основі. Держава повинна привести у відповідність із міжнародними нормами свої внутрішні закони, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність.

Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснюється низкою актів господарського законодавства загальної сфери дії та спеціального законодавства про ЗЕД.

Спеціальне законодавство про ЗЕД складається з актів законодавства різної юридичної сили, присвячених регулюванню цієї діяльності (в тому числі окремих її аспектів) та окремих норм, що містяться в нормативно-правових актах загальної сфери дії чи присвячених регулюванню інших видів діяльності, що може поєднуватися із зовнішньоекономічною (банківська діяльність, страхування, спільне інвестування та ін.). **Відтак, систему актів законодавства про ЗЕД можна поділити на загальну частину (включає нормативно-правові акти, що містять загальні положення щодо ЗЕД) та спеціальну частину, до якої входять акти законодавства чи норми, що визначають специфіку здійснення ЗЕД в окремих сферах економіки, на окремих територіях, за участю окремих суб'єктів тощо.**

Враховуючи юридичну силу нормативно-правових актів, система законодавства про ЗЕД може бути представлена таким чином:

Акти вищої юридичної сили:

Конституція України (зокрема, положення щодо визначення виключно законами засад зовнішньоекономічної діяльності; щодо закріплення за Кабінетом Міністрів України такого повноваження, як організація та забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності України, митної справи).

Господарський кодекс України від 16 січня 2003р., який містить Розділ VII "Зовнішньоекономічна діяльність", що складається з двох глав, перша з яких (гл. 37 "Загальні положення") містить 13 статей, які визначають: поняття та принципи зовнішньоекономічної діяльності (ст. 377), коло суб'єктів цієї діяльності (ст. 378), види ЗЕД та зовнішньоекономічних операцій (ст. 379), основні засади державного регулювання ЗЕД (ст. 380), ліцензування та квотування ЗЕД (ст. 381), вимоги до зовнішньоекономічних договорів/контрактів (ст. 382), включаючи їх державну реєстрацію (ст. 383), основні засади/принципи митного регулювання ЗЕД (ст. 384), оподаткування ЗЕД (ст. 385), валютного регулювання (статті 386-387), кредитування ЗЕД (ст. 388), форми державного захисту прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ст. 389). Гл. 38 "Іноземні інвестиції" містить основні положення щодо правового режиму такого різновиду зовнішньоекономічної діяльності, як іноземне інвестування (передбачає внесення в об'єкти інвестування на території України інвестицій іноземними інвесторами); (правовий режим іноземного інвестування розглядатиметься в наступній темі).

Закон України від 16.04.1991 р. "Про зовнішньоекономічну діяльність" (Закон "Про ЗЕД") - акт малої кодифікації, спеціально присвячений регулюванню зовнішньоекономічної діяльності; складається із 39 статей, в яких містяться положення щодо: визначення термінів (ст. 1), принципів ЗЕД (ст. 2), кола суб'єктів ЗЕД (ст. 3), видів ЗЕД (ст. 4), порядку набуття статусу суб'єкта ЗЕД (ст. 5), щодо сторін, змісту, форми, видів,

державної реєстрації зовнішньоекономічних договорів/контрактів (ст. 6), основних засад регулювання ЗЕД, форм участі в цьому держави в особі її органів, напрямів регулювання, в тому числі митного, податкового, валютного тощо (статті 7-23), спеціальних правових режимів ЗЕД (статті 24-25), економічних відносин України з іншими державами та міжнародними організаціями (статті 26-27), захисту інтересів держави та суб'єктів ЗЕД в процесі її здійснення (статті 28-31), відповідальності у сфері ЗЕД (статті 32-37), порядку розгляду спорів у сфері ЗЕД (статті 38-39).

Закони, що визначають умови дії міжнародних договорів в Україні ("Про міжнародні договори України") та низка законів про ратифікацію міжнародних договорів за участю України - двосторонніх, багатосторонніх (в тому числі укладених між країнами - учасницями міжнародних організацій економічного спрямування

Митний кодекс України.

Закон України від 24.02.1994 р. "Про міжнародний комерційний арбітраж" визначає правовий статус цього юрисдикційного органу, що вирішує спори між українськими та іноземними суб'єктами господарювання за умови наявності відповідної домовленості між ними.

Закон України від 02.12.1997р. "Про торгово-промислові палати в Україні" визначає правове становище цих організацій, у тому числі повноваження у сфері зовнішньоекономічної діяльності: здійснювати у передбачених законом випадках декларування зовнішньоторговельних вантажів; проводити на замовлення українських та іноземних підприємців експертизу, контроль якості, кількості, комплектності товарів (у тому числі експортних та імпорتنних) і визначати їх вартість; організовувати міжнародні виставки, національні виставки іноземних держав і окремих іноземних фірм,

забезпечувати підготовку і проведення виставок українських товарів в Україні, за її межами та ін.

Укази Президента України.

Згідно Закону України від 16.04.1991 р. "Про зовнішньоекономічну діяльність" найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є **Верховна Рада України.**

До компетенції Верховної Ради України належать:

- прийняття, зміна та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності;
- затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики України;
- розгляд, затвердження та зміна структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- укладання міжнародних договорів України відповідно до законів України про міжнародні договори України та приведення чинного законодавства України у відповідність з правилами, встановленими цими договорами;
- затвердження нормативів обов'язкового розподілу валютної виручки державі та місцевим Радам народних депутатів України, ставок та умов оподаткування, митного тарифу, митних зборів та митних процедур України при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності на території України відповідно до статей 24, 25 цього Закону;
- затвердження списків товарів, експорт та імпорт яких забороняється
- прийняття рішень про застосування заходів у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань шляхом встановлення повної/часткової

заборони (повного/часткового ембарго) на торгівлю, крім випадків, визначених цим Законом; позбавлення режиму найбільшого сприяння

або пільгового спеціального режиму.

Кабінет Міністрів України:

- вживає заходів до здійснення зовнішньоекономічної політики України відповідно до законів України;
- здійснює координацію діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення провадження зовнішньоекономічної діяльності; координує роботу торговельних представництв України в іноземних державах; призначає керівників торговельних представництв України в іноземних державах за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, погодженим з Міністерством закордонних справ України; погоджує призначення на посади в закордонних дипломатичних установах України працівників центральних органів виконавчої влади, до посадових обов'язків яких належать питання торговельно-економічного та секторального співробітництва. Призначення таких працівників здійснюється за поданням центральних органів виконавчої влади, погодженим з Міністерством закордонних справ України;
- приймає нормативні акти управління з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України;
- проводить переговори і укладає міжурядові договори України з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених

законами України про міжнародні договори України, забезпечує виконання міжнародних договорів України з питань зовнішньоекономічної діяльності всіма державними органами управління, підпорядкованими Кабінету Міністрів України, та залучає до їх виконання інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності на договірних засадах;

- відповідно до своєї компетенції, визначеної законами України, вносить на розгляд Верховної Ради України пропозиції про систему міністерств, державних комітетів і відомств - органів оперативного державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, повноваження яких не можуть бути вищими за повноваження Кабінету Міністрів України, які він має згідно з законами України;

- забезпечує складання платіжного балансу, зведеного валютного плану України;

- здійснює заходи щодо забезпечення раціонального використання коштів Державного валютного фонду України;

- забезпечує виконання рішень Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй з питань зовнішньоекономічної діяльності;

- приймає рішення про застосування заходів у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань шляхом запровадження режиму ліцензування, або здійснення інших заходів

Національний банк України:

- здійснює зберігання і використання золотовалютного резерву

України та інших державних коштовностей, які забезпечують платоспроможність України;

- представляє інтереси України у відносинах з центральними банками інших держав, міжнародними банками та іншими фінансово-кредитними установами та укладає відповідні міжбанківські угоди;

- регулює курс національної валюти України до грошових одиниць інших держав;

- здійснює облік і розрахунки по наданих і одержаних державних кредитах і позиках, провадить операції з централізованими валютними ресурсами, які виділяються з Державного валютного фонду України у розпорядження Національного банку України;

- виступає гарантом кредитів, що надаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності іноземними банками, фінансовими та іншими міжнародними організаціями під заставу Державного валютного фонду та іншого державного майна України;

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку:

- забезпечує проведення єдиної зовнішньоекономічної політики при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виходу на зовнішній ринок, координацію їх зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі відповідно до міжнародних договорів України;

- здійснює контроль за додержанням всіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України;

- проводить антидемпінгові, антисубсидійні та спеціальні розслідування у порядку, визначеному законами України;
- виконує інші функції відповідно до законів України і Положення про центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.

Органи доходів і зборів:

- здійснюють митний контроль в Україні згідно з чинними законами України.

Антимонopolний комітет України:

- здійснює контроль за додержанням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі:

- здійснює оперативне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні відповідно до законодавства України;
- приймає рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидійних або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів;
- приймає рішення про застосування заходів у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань у межах компетенції, визначеної

законами України.

До органів місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю належать:

- місцеві Ради народних депутатів України та їх виконавчі і розпорядчі органи;
- територіальні підрозділи (відділення) органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.

30 березня 2016 р. Кабінетом міністрів України було затверджене **Положення про Міністерство закордонних справ України.**

Міністерство закордонних справ України (МЗС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МЗС є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин.

2. МЗС у своїй діяльності керується [Конституцією](#) та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями МЗС є:

1) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері зовнішніх зносин;

2) забезпечення:

захисту національних інтересів України у сфері міжнародних відносин;

дипломатичними засобами і методами захисту суверенітету, міжнародної безпеки, територіальної цілісності та непорушності кордонів України, її політичних, торговельно-економічних, культурних, гуманітарних та інших інтересів;

розвитку зв'язків із закордонними українцями та їх громадськими об'єднаннями, координація заходів, що здійснюються органами виконавчої влади з метою розвитку таких зв'язків;

державних органів інформацією, необхідною для здійснення ефективної зовнішньої та внутрішньої політики України;

3) реалізація зовнішньополітичного курсу України, спрямованого на розвиток політичних, економічних, культурних, гуманітарних, наукових та інших зв'язків з іноземними державами, міжнародними організаціями;

4) координація діяльності державних органів щодо забезпечення реалізації єдиного зовнішньополітичного курсу України;

5) захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном;

6) сприяння утвердженню міжнародного авторитету України, піднесенню у світі її іміджу як надійного і передбачуваного партнера;

7) вивчення та проведення аналізу політичної та економічної ситуації, що склалася у світі, зовнішньої та внутрішньої політики іноземних держав, діяльності міжнародних організацій;

8) участь у забезпеченні в межах повноважень, передбачених законом, реалізації державної зовнішньоекономічної політики, політики інтеграції національної економіки до світової економічної системи;

9) участь у формуванні та реалізації державної політики, спрямованої на інтеграцію України в європейський політичний, економічний, безпековий, правовий простір, набуття членства в Європейському Союзі та в Організації [Північноатлантичного договору](#);

10) участь у забезпеченні розвитку міжнародного права;

11) інші завдання відповідно до закону.

5. Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрямки реалізації.

В перекладі з грецької «Політика» – це державні та суспільні справи. Політика і влада – найважливіші складові суспільного життя.

Політика виникла водночас із соціальною, етнічною та релігійною диференціацією суспільства. Покликали її до життя ускладнення механізмів матеріального виробництва, культурний прогрес, зростання соціальної мобільності суспільства. Внаслідок цих об'єктивних процесів виокремилися групи людей з підвищеною конфліктністю, непримиренністю. А механізми обміну й розподілу в сфері суспільного виробництва, догмати й ідеали релігійної віри, звичаї, традиції та інші регулятори людських відносин виявилися неспроможними ефективно усувати суперечності, що перманентно виникали в суспільстві. Постає нагальна потреба в соціальній силі, здатній забезпечити реалізацію особистих, групових, суспільних інтересів, регулювання відносин між людьми для збереження цілісності суспільства. Тому політика заявила про себе як мистецтво суспільного існування, необхідний чинник збереження цілісності диференційованого суспільства.

«Політика» є одним з найбільш неоднозначних термінів. Це виявляється насамперед у повсякденному житті, коли політикою називають будь-яку цілеспрямовану діяльність: мистецтво управління суспільством, громадську активність, сферу задоволення амбіційних і користолюбних прагнень людей тощо.

Політика — одна з найважливіших сфер життєдіяльності суспільства, взаємини різних соціальних груп та індивідів щодо утримання й

реалізації влади задля здійснення своїх суспільно значущих інтересів і потреб, вироблення обов'язкових для всього суспільства рішень.

Влада – це вольові відносини між людьми, тобто такі відносини, за яких одні люди здатні і мають можливість нав'язувати свою волю іншим.

“Політична система суспільства” – центральна категорія політології. Це інтегрована сукупність відносин влади, суб'єктів політики, державних та недержавних соціальних інститутів, покликаних виконувати політичні функції щодо захисту, гармонізації інтересів соціальних угруповань, спільнот, суспільних груп, забезпечувати стабільність і соціальний порядок у життєдіяльності суспільства.

Політика має складну структуру. Найчастіше виокремлюють у ній три головні елементи:

1. Політичні відносини та політична діяльність (відображають стійкий характер взаємодії суспільних груп між собою та з інститутами влади).
2. Політична свідомість (свідчить про принципову залежність політичного життя від свідомого ставлення людей до своїх владно значущих інтересів).
3. Політична організація (характеризує роль інститутів публічної влади як центрів управління й регулювання суспільних процесів). Охоплює такі елементи: сукупність органів законодавчої, виконавчої й судової гілок влади; партійні та громадсько-політичні інститути; групи тиску; громадські організації та рухи тощо.

Функціонування політики розмежовують за різними критеріями:

- за сферами суспільного життя (економічна, соціальна, культурна, національна, військова тощо);
- за орієнтацією (внутрішня, зовнішня);
- за масштабами (міжнародна, світова, локальна, регіональна);
- за носіями й суб'єктами (політика держави, партії, руху, особи);

— за терміном дії, (коротко-, середньо-, довгострокова).

Предметом нашого курсу є зовнішня політика.

Зовнішня політика — сукупність відносин держави з іншими державами світу та міжнародними організаціями.

У XVIII–XIX ст. поняття «зовнішня політика» переважно трактували як дипломатичну діяльність держави або мистецтво налагоджувати відносини між державами.

Оскільки зовнішня політика є діяльністю держави, вона не може бути відокремлена від політики внутрішньої, більш того, вона є похідною внутрішньої політики. Варто зазначити, що зовнішня політика може полегшити внутрішньополітичні суперечності, але не в змозі самостійно їх вирішити.

Окремо слід зазначити, що зовнішня політика, незважаючи на те, що традиційно здійснюється в інтересах держави або в національних інтересах, сьогодні вже зовсім не вільна від контролю з боку міжнародних інститутів. Держави зобов'язуються поважати та сумлінно виконувати всі норми міжнародного права при проведенні своєї зовнішньої політики.

Діяльність держави, спрямована на регулювання економічних відносин з іншими країнами й на забезпечення ефективного використання зовнішнього фактора в національній економіці, являє собою зовнішньоекономічну політику держави.

Головним завданням зовнішньоекономічної політики є створення сприятливих умов для розширеного відтворення усередині країни.

На зовнішньоекономічну політику практично всіх країн світу впливають такі фактори:

- загострення конкурентної боротьби на світовому ринку;
- дестабілізація валютних курсів;
- зростаюча нерівновага платіжних балансів;
- величезна зовнішня заборгованість країн, що розвиваються;

- економічна й політична нестабільність у країнах Східної Європи і у країнах колишнього СРСР.

Основні види зовнішньоекономічної політики обумовлені дією зазначених факторів. У зовнішньоекономічній політиці відбувається постійна взаємодія двох процесів: протекціонізму й фритредерства (лібералізму) (як двох видів зовнішньоекономічної політики).

Протекціонізм - це політика, що спрямована на захист національної економіки від іноземних товарів шляхом обмеження імпорту.

Інструменти протекціоністської політики поділяють на тарифні й нетарифні.

Тарифні передбачають високі мита при імпорті готової продукції й більш низькі при експорті, нетарифні - безпосередньо спрямовані на обмеження експортно-імпоротної діяльності з метою захисту від конкурентів певних галузей національної економіки.

До нетарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі відносять: квотування, ліцензування, державну монополію.

Квотування - це встановлення певних квот (обсягів) на експорт або імпорт окремих товарів.

Ліцензування - одержання підприємством дозволу на здійснення зовнішньоторговельних операцій товарами або послугами.

Державна монополія - це виключне право державних органів на здійснення певних видів зовнішньоекономічної діяльності.

Фритредерство - це політика вільної торгівлі, політика лібералізації, що з'явилася наприкінці XVII століття як реакція на протекціонізм.

Політику вільної торгівлі проводять країни з високоефективною національною економікою, що дозволяє підприємцям витримувати іноземну конкуренцію.

Найважливішим поняттям, що відображає поточне зовнішньоекономічне положення країни, є платіжний баланс.

Платіжний баланс - це співвідношення суми платежів за кордон і надходження коштів через кордон за певний період.

Платіжний баланс держави відображає певну рівновагу між всіма доходами, які країна одержує від іноземних держав, і всіх платежів, які вона здійснює іноземним державам.

Перевищення надходжень над виплатами становить активне сальдо платіжного балансу, перевищення виплат над доходами - пасивне сальдо.

Тема 2.

Зовнішньоторговельні зв'язки України: статистичні дані та основні тенденції

1. Категоріальний апарат
2. Членство в СОТ та ЗВТ з ЄС як фактори розвитку зовнішньої торгівлі України
3. Статистичні дані зовнішньої торгівлі України. Аналіз динаміки та проблем зовнішньої торгівлі України.
4. Тарифне та нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.

Тема 3

Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС.

1. Положення розділу IV "Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею". Угоди про асоціації між Україною та ЄС.
2. Динаміка лібералізації зовнішньої торгівлі між Україною та ЄС відповідно до положень поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі.
3. Структура експорту та імпорту між Україною та ЄС.

Тема 4

Торговельні зв'язки України та Польщі

1. Інтереси України щодо Польщі та Польщі щодо України
2. Економічні відносини між Україною та Польщею.
3. Торгівля між Україною та Польщею
4. Чи зможе торгівля із Польщею замінити торгівлю із Російською федерацією?

Лекція 5

Торговельні зв'язки України та Туреччини.

1. Інтереси України щодо Туреччини та Туреччини щодо України.
2. «Економізація» двосторонніх відносин.
3. Аналіз торгівлі України та Туреччини.

Тема 6. Торговельні зв'язки України та Індії.

1. Огляд ринку Індії.
2. Експортно-імпортні відносини України та Індії. Огляд перспективності пріоритетних товарів.
3. Митні тарифи в торгівлі з Індією.
4. Торговля Харківської області із Індією

Тема 7

Торговельні зв'язки України та Білорусі. Торговельні зв'язки України та Молдови.

1. Нові тенденції розвитку зв'язків України та Білорусі.
2. Аналіз торговельних зв'язків України та Білорусі.
3. Специфіка зовнішньої політики Україна-Молдова.
4. Аналіз торговельних зв'язків України та Молдови.

Тема 8. Зовнішньоекономічні зв'язки України та США.

1. Відносини Україна - США
2. Українсько-Американська Рада з торгівлі та інвестицій.
3. Торговельно-економічне співробітництво України та США на сучасному етапі.

Тема 9. Транзитний потенціал України на міжнародному ринку.

1. Поняття транзиту, режиму транзиту, транзитного мита.
3. Транзит газу територією України: проблеми та перспективи.
4. Місце України в проектах міжнародних транспортних коридорів.

Тема 10. Україна на світовому ринку туристичних послуг

1. Передумови формування стратегічної пріоритетності сфери туризму в економіці України.
2. Інфраструктура Українського туристичного бізнесу.
3. Позиціонування Семи чудес України на світовому ринку туристичних послуг.

4. Статистика розвитку міжнародного туризму в Україні

Тема 11. Інвестиційна діяльність як вид зовнішньоекономічних зв'язків України.

1. Категоріальний апарат міжнародного інвестиційного процесу. та правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.
2. Статистичні дані про обсяги іноземних інвестицій в Україну та з України.
3. Оцінка сучасного інвестиційного клімату в Україні.
4. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку та індустріальні (промислові) парки як засоби залучення іноземних інвестицій у світі і проблеми України.
5. Іноземні інвестиції та офшорні зони. Проблеми та перспективи України

Тема 12. Україна в системі міжнародних валютно-фінансових відносин.

1. Регулювання валютного ринку Національним банком України.
2. Зовнішній борг України. Хронологія відносин України з МВФ.
3. Проблеми зовнішнього боргу України.

Тема 13. Прикордонне і транскордонне співробітництво як види зовнішньоекономічних зв'язків України

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво». Сутність поняття Єврорегіон.
2. Єврорегіони України та проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків у них.
3. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки.

Тема 14. Міжнародна міграція робочої сили як особлива форма зовнішньоекономічних зв'язків України.

1. Сутність міграції, класифікація міжнародної міграції. Зростання міжнародної мобільності населення.

2. Трудова міграція з України.

3. Освітня міграція з України .

4. Шукачі притулку з України.

5. Міграція в Україну.

6. Неврегульована міграція.

Тема 15. Україна на світовому ринку ІТ- послуг.

1. ІТ-індустрія в Україні.

2. Місце ІТ-послуг в українському експорті.

3. Розвиток в Україні міжнародного ІТ-аутсорсингу.

Тема 16. Зовнішньоекономічна безпека України.

1. Сутність економічної безпеки.

2. Сутність зовнішньоекономічної безпеки.

3. Зовнішньоекономічна безпека України.

Повний текст лекцій доступний в дистанційному курсі:
<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2472>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни**

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

Семінар 1 за темами 1,2

1. Визначення зовнішньоекономічних зв'язків та зовнішньоекономічної діяльності. Стаття 1 готує доклад (тільки то, що стосується сутності МЕО и ВЭС)

2. Функції, що виконують зовнішньоекономічні зв'язки. Класифікація зовнішньоекономічних зв'язків.

<http://www.bibliotekar.ru/vneshneeconomicheskie-svyazi/2.htm>

3. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Державні органи України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

4. Історичний аспект розвитку державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні (стаття 4)

5. Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрями реалізації. <http://www.mirec.ru/upload/ckeditor/files/mirec-2016-4-oleinov.pdf> Використати матеріал

6. Правові засади становлення та розвитку зовнішньої політики незалежної України (1991-2000) Стаття 2

7. Україна в системі міжнародних відносин 1991-2010 р. Стаття 3

8. Категоріальний апарат в контексті зовнішньої торгівлі

9. Сутність СОТ та етапи приєднання України до СОТ

10. Наслідки членства в СОТ для України

11. Імпортні мита в СОТ

12. Кількісні обмеження в СОТ

13. Експортні мита в СОТ

14. Субсидії та компенсаційні заходи в промисловості в СОТ

15. Антидемпінгові, компенсаційні та захисні заходи в СОТ

16. Технічні норми та стандарти, санітарні заходи в СОТ

17. Регулювання торгівлі послугами та захист прав інтелектуальної власності в СОТ

18. Основні тенденції зовнішньої торгівлі України в останнє десятиріччя (Trade geo документ)

19. Зовнішня торгівля України у 2017 році
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_ztutp2017.pdf

Семінар 2 за темами 3-4

1. Положеннями розділу IV "Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею" Угоди про асоціації між Україною та ЄС.

2. Динаміка лібералізації зовнішньої торгівлі між Україною та ЄС відповідно до положень поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі.

3. Сутність зони вільної торгівлі. Зона вільної торгівлі Україна ЄС. Доступ до ринку товарів

4. Технічні бар'єри в торгівлі та санітарні і фітосанітарні заходи

13. Експортувати в ЄС (документ Експорт в ЄС с. 32)

14. Тарифи, тарифні квоти (документ Експорт в ЄС с. 33 -34)

15. Правила походження. Доступ до ринку в ПВЗВ (документ Експорт в ЄС с. 34 -35)

16. FAQ з питань функціонування вільної торгівлі між Україною та ЄС

<http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b142801e-b932-4207-aea9->

[df3728dad379&title=FaqZPitanFunktsionuvanniaVilnoiTorgivliMizhUkrainoiuTa](http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b142801e-b932-4207-aea9-df3728dad379&title=FaqZPitanFunktsionuvanniaVilnoiTorgivliMizhUkrainoiuTa)

[s](http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b142801e-b932-4207-aea9-df3728dad379&title=FaqZPitanFunktsionuvanniaVilnoiTorgivliMizhUkrainoiuTa) Взять самое важное

<http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0bf5b3e8-67fa-498d-99bc-80652231b49c&title=SkasuvanniaUviznikhMit>

16. Структура експорту та імпорту між Україною та ЄС.

17. Аналіз динаміки змін у торгівлі між Україною та Республікою Польща з моменту вступу Польщі до ЄС.

18. Товарна структура торгівлі між Україною та Республікою Польща.

19. Торгівля послугами Україною та Республікою Польща.

Семінар 3 за темами 5-6

1. Інтереси України щодо Туреччини та Туреччини щодо України. «Економізація» двосторонніх відносин.
2. Аналіз торгівлі України та Туреччини.
3. Механізм вдосконалення двосторонніх торговельно-економічних відносин між Україною та Туреччиною.
4. Огляд ринку Індії.
5. Експортно-імпортні відносини України та Індії. Огляд перспективності пріоритетних товарів. Митні тарифи в торгівлі з Індією.
6. Огляд ринку КНР.
7. Торговельна статистика Україна-КНР. Пріоритетні товари.

Семінар 4 за темами 7-8

1. Нові тенденції розвитку зв'язків України та Білорусі.
2. Аналіз торговельних зв'язків України та Білорусі.
3. Специфіка зовнішньої політики Україна-Молдова.
4. Аналіз торговельних зв'язків України та Молдови.
5. Українсько-Американська Рада з торгівлі та інвестицій.
6. Торговельно-економічне співробітництво України та США на сучасному етапі.
7. Митне регулювання імпорту металопродукції в США і інтереси України.

Семінар 5 за темами 9-10

1. Поняття режиму транзиту. Транзитне мито в Україні.
2. Транзит газу територією України: проблеми та перспективи.
3. Місце України в проектах міжнародних транспортних коридорів.
4. Передумови формування стратегічної пріоритетності сфери туризму в економіці України.
5. Інфраструктура Українського туристичного бізнесу.

6. Позичування Семи чудес України на світовому ринку туристичних послуг.

7. Статистика розвитку міжнародного туризму в Україні

Семінар 6 за темами 11-12

1. Категоріальний апарат міжнародного інвестиційного процесу. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.

2. Статистичні дані про обсяги іноземних інвестицій в Україну та з України.

3. Оцінка сучасного інвестиційного клімату в Україні.

4. Регулювання валютного ринку Національним банком України.

5. Декрет Кабінету Міністрів України Про систему валютного регулювання і валютного контролю.

6. Зовнішній борг України.

7. Хронологія відносин України з МВФ.

8. Проблеми зовнішнього боргу України.

Семінар 7 за темами 13-14

4. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку та індустріальні (промислові) парки як засоби залучення іноземних інвестицій у світі і їх відсутність в Україні.

5. Закон України «Про транскордонне співробітництво».

6. Сутність поняття Єврорегіон. Єврорегіони України та проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків у них.

7. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки.

8. Зростання міжнародної мобільності населення.

9. Трудова міграція.

10. Освітня міграція.

11. Шукачі притулку.

12. Міграція в Україну. Неврегульована міграція.

Семінар 8 за темами 15-16

1. ІТ-індустрія в Україні.

2. Місце ІТ-послуг в українському експорті.

3. Розвиток в Україні міжнародного ІТ-аутсорсингу.

4. Сутність економічної безпеки.

5. Сутність зовнішньоекономічної безпеки.

6. Зовнішньоекономічна безпека України.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА
ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
з дисципліни**

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

Індивідуальні завдання

Контрольна робота, на виконання якої передбачено 5 годин із загального обсягу самостійної роботи студента.

Контрольна робота, на виконання якої передбачено 5 годин із загального обсягу самостійної роботи студента.

Приклад завдання:

Проаналізувати зовнішньоекономічні зв'язки України із країною А за такою схемою:

1. Аналіз економіки, ринку, бізнес-середовища країни А

<https://russian.doingbusiness.org/ru/rankings> - doing business

https://www.eulerhermes.com/en_global/economic-research/country-reports.html - країнові ризики

Тут інформація огляд ринків іноземних країн і перспектив експорту України

https://epo.org.ua/category/analytics/country_profile/

2. Відображення документів, що регулюють економічні відносини між Україною та країною А.

На сайті МЗС України <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo>

3. Знайти, відобразити та проаналізувати дані про зовнішньоекономічні зв'язки між країною А та Україною.

Брати з МЗС, https://epo.org.ua/category/analytics/country_profile, документа про зовнішню торгівлю в 2019 році Укрстат

http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_ztu_2018.pdf

4. Розкрити проблеми та перспективи зовнішньоекономічних зв'язків між Україною та країною А.

Самостійний аналіз + публікації

Максимальна оцінка 12 балів.

Максимальний бал можливий лише при успішному захисті роботи

Обсяг роботи 10-20 аркушів.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ»
за темою :
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З _____»

Виконано студентом
групи УМБ-21

_____
Перевірив:
к.е.н., доц., Дерід І.О.

ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Мова написання та захисту	Державна
Шрифт	<p>Основний текст: текстовий редактор Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, вирівнювання по ширині (напівжирний не використовувати, важливі частини можна виділити курсивом).</p> <p>Слова «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», НАЗВИ РОЗДІЛІВ: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, використовувати Caps lock (великі букви), стиль напівжирний. Розміщення по центру. Після номера розділу та підрозділу крапку не ставлять. Після назви розділу та підрозділу крапку не ставлять. Кожен розділ, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки починаються з нової сторінки. До наступного тексту 2 пусті рядки, але якщо нижче йде назва підрозділу, то пустих рядків не залишають, а після назви підрозділу залишають до тексту 2 вільні рядки.</p> <p style="text-align: center;">ВСТУП (2 вільні рядки) текст</p> <p style="text-align: center;">РОЗДІЛ 2 РОЗВИТОК ТА СУЧАСНИЙ СТАН МІЖНАРОДНОГО ФРАНЧАЙЗИНГУ У СВІТІ (по центру без крапки, вільного рядка не залишаємо)</p> <p style="text-align: center;">2.1 Світовий досвід розвитку міжнародного франчайзингу та кількісні показники франчайзингу у світі</p>

(по ширині з абзацного відступу, без крапки)

(2 вільні рядки)

текст

Зверніть увагу: після номера крапка не ставиться, після назви не ставиться!!!

Назви підрозділів, висновків до розділів: Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, стиль напівжирний. Відстань від тексту попереднього підрозділу 1 вільний рядок, якщо попереду назва розділу – немає вільних рядків. Вирівнювання по ширині із абзацного відступу. Крапка після назви підрозділу не ставиться. Далі текст підрозділу чи висновків до розділу через 2 вільні рядки, з абзацного відступу.

(1 вільний рядок)

Висновки до розділу 2 (по ширині з абзацного відступу)

(2 вільні рядки до наступного тексту)

Висновки до розділів розміщуються після кожного розділу роботи.

Важливо:

- не допускається наявність у тексті подвійних пробілів;
- перед переліком ставлять двокрапку; якщо подають переліки одного рівня підпорядкованості, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире». Якщо у тексті є переліки кількох рівнів, то підпорядкованість позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими цифрами, далі – через знаки «тире» (після цифри або літери певної позиції переліку ставлять круглу дужку, текст кожної позиції переліку треба починати з малої літери з абзацного відступу відносно

	<p>попереднього рівня підпорядкованості.</p> <p>Приклад:</p> <p>а) _____;</p> <p>б) _____;</p> <p> 1) _____;</p> <p> 2) _____;</p> <p> – _____;</p> <p> – _____;</p> <p>в) _____.</p> <ul style="list-style-type: none"> – в усьому тексті роботи використовуються однакові типи лапок «»; – стиль «напівжирний» у тексті застосовується лише при оформленні слів «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», а також НАЗВ РОЗДІЛІВ, назв підрозділів, висновків до розділів. Для інших цілей він не використовується; – стиль «курсив» у тексті може використовуватись для позначення окремих фрагментів тексту, на які автор хоче звернути увагу, а також для позначення заголовків елементів вступу (<i>«Актуальність дослідження»</i>, <i>«Мета дослідження»</i> тощо); – підкреслення у тексті не використовується.
Інтервал	1,5 міжрядкового інтервалу.
Поля	Ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.
Абзац	Відступ 1,25 см.
Нумерація розділів	Розділи нумеруються арабськими цифрами – 1, 2 і т. д. Підрозділи нумеруються двома цифрами 1.2 (де 1 – це номер розділу, а 2 – номер підрозділу)
Нумерація	Нумерація наскрізна, нумеруються всі сторінки

сторінок	кваліфікаційної роботи (разом зі списком використаних джерел та додатками). Першою сторінкою є титульний аркуш, другою та третьою – завдання до дипломної роботи, четвертою – зміст роботи і т. д. Хоча титульний аркуш є сторінкою 1, однак номер на титульному аркуші не друкується. Номера сторінок на завданні також не друкуються (завдання роздруковується на обох сторонах аркуша). Нумерація сторінок арабськими цифрами. Розміщення зверху у правому куті.
Таблиці	<p>Таблиці потрібно нумерувати в межах розділу. У цьому разі номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 2.1– Прямі іноземні інвестиції в Україну. Це означає перша таблиця другого розділу.</p> <p>Назва таблиці має відображати її зміст, бути конкретною та стислою. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу через тире від <u>номера</u>. Слово «Таблиця» і назва таблиці друкуються звичайним шрифтом, розміром 14. Шрифт тексту таблиці 12, а інтервал 1. Перенести частину таблиці на іншу сторінку можна, поставивши надпис «Продовження таблиці 1.4», «Кінець таблиці 1.4». Приклад у додатку Е. Якщо таблиця велика – винесіть її в додаток і тоді нумеруйте так: Таблиця Б.1 (Б – додаток, 1 – номер таблиці в додатку). Відстань між таблицею та текстом має становити 1 вільний рядок.</p> <p>Таблицю подають безпосередньо після тексту, у якому у її згадано вперше, або на наступній сторінці.</p>
Рисунки	Рисунками називають усі ілюстрації, графіки, діаграми тощо. Підпис ставиться під рисунком по центру (шрифт 14, звичайний). Підпис має такий вигляд: Рисунок 1.2 – Назва

	<p>рисунка, де 1 – номер розділу, 2 – номер рисунка в розділі (приклад у додатку Ж). Якщо рисунок у додатку, то його підписуємо так само, лише нумерація буде мати вигляд Рисунок К.1 (рисунок 1 у додатку К). Якщо рисунок взято із джерела, то на нього обов’язкове посилання. На рисунок обов’язкове вказування у тексті, наприклад, «таку залежність продемонстровано на рис. 1.3». Між текстом до та після рисунка залишають по 1 вільному рядку. Рисунки можуть бути як чорно-білими, так і кольоровими (в такому разі ці сторінки роботи мають бути надруковані на кольоровому принтері).</p>
<p>Формули</p>	<p>Формула нумерується та наводиться посередині нового рядка (нумерація – з правого боку в дужках). Номер арабськими цифрами: 2.4 (четверта формула у розділі 2).</p> <p>Приклад</p> $NPV_{in} = -I_{in0} + \sum_{t_{in}=1}^{N_{in}} A_{t_{in}} * \left[\frac{1}{(1 + i_{in})} \right], \quad (2.4)$ <p>де (без абзацного відступу) $-I_{in0}$ – це стартові інвестиції по проекту інновації (in);</p> <p>$A_{t_{in}}$ – очікувані у періоди (місяці, роки життєвого циклу інновації) грошові потоки по інновації;</p> <p>i_{in} – індивідуальна ставка дисконту, яка враховує ризики інновації, що впроваджується;</p> <p>N_{in} – строк корисного життя інновації.</p> <p>Вище та нижче формули залишають по 1 вільному рядку.</p>

Посилання	<p>Всі дані, взяті від інших авторів, повинні мати посилання на джерела їх отримання. Посилання розміщуються відразу за цитованим текстом у квадратних дужках.</p> <p>Наприклад:</p> <p>[39, с. 159–160], де 39 – це номер джерела у вашому списку літератури, а 159–160 – сторінки.</p> <p>Якщо джерело англomовне, то</p> <p>[5, p. 159–160].</p> <p>Якщо треба послатися відразу на кілька джерел, то</p> <p>[10, с. 159–160; 11, с. 174–175]</p>
Додатки	<p>Додатки позначаються буквами українського алфавіту (букви Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь пропускають). Слово Додаток і відповідну букву (наприклад, Додаток Г) розміщують з правого боку сторінки, зверху. Нижче по центру – назва додатка (малими буквами з першої великої). Формули, рисунки та таблиці у додатках будуть нумеруватися так: А.1; Б.3.</p> <p>Кожен додаток починають з нової сторінки. Перед додатками на вільному аркуші великими буквами по центру друкують «ДОДАТКИ», а нижче – тему кваліфікаційної роботи.</p>
Примітки	<p>Після назви теми роботи, розділу, підрозділу, додатка, таблиці, рисунка – не ставиться крапка.</p> <p>В тексті не використовують підкреслення.</p> <p>Лапки мають такий вигляд «».</p> <p>Апостроф має такий вигляд ’ (комбінація клавіш – Alt0146).</p> <p>Тире – (комбінація клавіш Alt0150).</p> <p>Додатки повинні мати наскрізну з текстом нумерацію сторінок.</p>

Приклад оформлення списку використаних джерел

Один автор	<p>Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Харків : Право, 2005. 304 с.</p> <p>Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ : Правова єдність, 2016. 810 с.</p>
Два автори	<p>Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.</p>
Три автори	<p>Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	<p>Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p>
Автори та перекладачі	<p>Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев : Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).</p>
Без автора	<p>Галузева економічна політика держави : проблеми правового забезпечення : колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків : Юрайт, 2013. 520 с. (Серія «Наукові праці кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; т. 1).</p>
Багатотомні видання	<p>Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p>
Автореферати	<p>Кравчук В. М. Припинення корпоративних</p>

дисертацій	правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.
Дисертації	Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель : дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.
Патенти	Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07 ; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Розділ книги	Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. <i>Харьковская цивилистическая школа: право собственности</i> : монографія / ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков : Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.
Тези доповіді	Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань</i> (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.
Стаття довідкового видання	3 Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ : Юрид. думка, 2007. С. 550.
Стаття продовжуваного видання	3 Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. <i>Проблеми законності</i> . Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77.
Стаття періодичного видання (журнал, газета)	3 Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. <i>Право України</i> . 2009. № 10. С. 57–60. або Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики // <i>Право України</i> . 2009. № 10. С. 57–60.
Електронні	Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-

<p>ресурси</p> <p>Примітка: DOI – це постійне місце розміщення (тому дата звернення не потрібна), не у всіх електронних ресурсів є DOI, тоді ставимо URL (він починається http://) і дату звернення.</p>	<p>правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. <i>Теорія і практика правознавства</i>: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL : http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).</p> <p>Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2016. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL:http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).</p>
<p>Законодавчі і нормативні документи</p>	<p>Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. №1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page (дата звернення: 17.03.2017).</p>

Питання до заліку

1. Визначення зовнішньоекономічних зв'язків та зовнішньоекономічної діяльності.
2. Функції, що виконують зовнішньоекономічні зв'язки. Класифікація зовнішньоекономічних зв'язків.
3. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Державні органи України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство України з регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Історичний аспект розвитку державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні
5. Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрямки реалізації.
6. Правові засади становлення та розвитку зовнішньої політики незалежної України (1991-2000)
7. Україна в системі міжнародних відносин 1991-2010 р.
8. Категоріальний апарат в контексті зовнішньої торгівлі
9. Сутність СОТ та етапи приєднання України до СОТ
10. Наслідки членства в СОТ для України
11. Імпортні мита в СОТ
12. Кількісні обмеження в СОТ
13. Експортні мита в СОТ
14. Субсидії та компенсаційні заходи в промисловості в СОТ
15. Антидемпінгові, компенсаційні та захисні заходи в СОТ
16. Технічні норми та стандарти, санітарні заходи в СОТ
17. Регулювання торгівлі послугами та захист прав інтелектуальної власності в СОТ
18. Основні тенденції зовнішньої торгівлі України в останнє десятиріччя
19. Зовнішня торгівля України у 2017 році

20. Положеннями розділу IV "Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею"
Угоди про асоціації між Україною та ЄС.
21. Динаміка лібералізації зовнішньої торгівлі між Україною та ЄС
відповідно до положень поглибленої та всеосяжної зони вільної
торгівлі.
22. Сутність зони вільної торгівлі. Зона вільної торгівлі Україна ЄС.
Доступ до ринку товарів
23. Технічні бар'єри в торгівлі та санітарні і фітосанітарні заходи
24. Тарифи, тарифні квоти
25. Правила походження. Доступ до ринку в ПВЗВ
26. FAQ з питань функціонування вільної торгівлі між Україною та ЄС
27. Структура експорту та імпорту між Україною та ЄС.
28. Аналіз динаміки змін у торгівлі між Україною та Республікою
Польща з моменту вступу Польщі до ЄС.
29. Товарна структура торгівлі між Україною та Республікою Польща.
30. Торгівля послугами Україною та Республікою Польща.
31. Інтереси України щодо Туреччини та Туреччини щодо України.
«Економізація» двосторонніх відносин.
32. Аналіз торгівлі України та Туреччини.
33. Механізм вдосконалення двосторонніх торговельно-економічних
відносин між Україною та Туреччиною.
34. Огляд ринку Індії.
35. Експортно-імпортні відносини України та Індії. Огляд
перспективності пріоритетних товарів. Митні тарифи в торгівлі з
Індією.
36. Огляд ринку КНР.
37. Торговельна статистика Україна-КНР. Пріоритетні товари.
38. Нові тенденції розвитку зв'язків України та Білорусі.
39. Аналіз торговельних зв'язків України та Білорусі.
40. Специфіка зовнішньої політики Україна-Молдова.

41. Аналіз торговельних зв'язків України та Молдови.
42. Українсько-Американська Рада з торгівлі та інвестицій.
43. Торговельно-економічне співробітництво України та США на сучасному етапі.
44. Митне регулювання імпорту металопродукції в США і інтереси України.
45. Поняття режиму транзиту. Транзитне мито в Україні.
46. Транзит газу територією України: проблеми та перспективи.
47. Місце України в проектах міжнародних транспортних коридорів.
48. Передумови формування стратегічної пріоритетності сфери туризму в економіці України.
49. Інфраструктура Українського туристичного бізнесу.
50. Позичування Семи чудес України на світовому ринку туристичних послуг.
51. Статистика розвитку міжнародного туризму в Україні
52. Категоріальний апарат міжнародного інвестиційного процесу. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.
53. Статистичні дані про обсяги іноземних інвестицій в Україну та з України.
54. Оцінка сучасного інвестиційного клімату в Україні.
55. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку та індустріальні (промислові) парки як засоби залучення іноземних інвестицій у світі і їх відсутність в Україні.
56. Закон України «Про транскордонне співробітництво».
57. Сутність поняття Єврорегіон. Єврорегіони України та проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків у них.
58. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки.
59. Регулювання валютного ринку Національним банком України.

60. Декрет Кабінету Міністрів України Про систему валютного регулювання і валютного контролю.
61. Зовнішній борг України.
62. Хронологія відносин України з МВФ.
63. Проблеми зовнішнього боргу України.
64. Зростання міжнародної мобільності населення.
65. Трудова міграція.
66. Освітня міграція.
67. Шукачі притулку.
68. Міграція в Україну. Неврегульована міграція.
69. ІТ-індустрія в Україні.
70. Місце ІТ-послуг в українському експорті.
71. Розвиток в Україні міжнародного ІТ-аутсорсингу.
72. Сутність економічної безпеки.
73. Сутність зовнішньоекономічної безпеки.
74. Зовнішньоекономічна безпека України.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1 та 2. Виконати завдання з тематики Україна-COT, Україна та ЗВТ з ЄС
2	<p>Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 3 та 4</p> <p>Ознайомтеся із концепцією визначення походження товару URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/01.1_Protocol_1.pdf</p> <p>Ознайомтеся із процедурою акредитації (обліку) на митниці URL: http://brokstar.com.ua/ua/poslugi/akreditacija-reestracija-pidpriemstva-na-mitnici</p> <p>Ознайомтеся зі списком документів, необхідних для обліку на митниці. URL: http://custombrokers.kiev.ua/polezn/7-perechen-dokumentov-dlya-akkreditacii-na-tamozhne-chastnyh-predprinimateley.html</p> <p>Ознайомтеся із процедурою сертифікації промислової продукції та харчової продукції для експорту в ЄС. URL: https://eu-ua.org/eksport-yes/uhoda-pro-asotsiatsiiu-novi-mozhlyvosti-dlia-biznesu</p> <p>Оберіть товар для експорту в ЄС. Запишіть свій вибір. Заповніть сертифікат EUR.1 із цим товаром, оберіть при заповненні країну експорту (такі пункти як рахунок фактура, експортер, імпортер - знайдіть в Інтернеті серед прикладів інвойсів). При заповненні скорисайтесь інструкцією із заповнення http://sfs.gov.ua/data/files/14906.pdf</p> <p>Зайти на сайт URL: http://trade.ec.europa.eu/tradehelp/ та вбийте у форму відповідно до сертифікату EUR.1 товар (знайшовши відповідний йому код) та країну експорту, на сайті буде показано інформацію про умови експорту цього товару. Запишіть ці умови.</p> <p>Якщо, обраний вами товар ввозиться в ЄС по квоті . Подивіться стан квоти http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/vilna-torgivlya/kraini-es--respublika-avstriya--koroliv/tarifni-kvoti Запишіть це у відповідь</p>
3	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 5 та 6. Виконати презентацію, що міститиме інформацію за наданим планом.
4	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 7 та 8. Підготуватися до написання тесту за темою 7.
5	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою

	літературою за темою 9 та 10. Підготуватися до тесту за темами 8-9. Підготувати доповідь та презентацію за темою 10
6	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 11 та 12 Підготуватися до дискусії Україна та BEPS
7	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 13 та 14 1. Використовуючи конспект, посилання та додаткові матеріали, розкрийте проблемне питання Масштаби, специфіка, вигоди та загрози трудової міграції з України Посилання: https://www.epravda.com.ua/publications/2020/02/11/656895/ https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2822268-ukrainskij-trudovij-migrant-vigoda-sogodni-i-kolaps-vze-zavtra.html
8	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 15 та 16 1. Використовуючи конспект, посилання та додаткові матеріали, розкрийте проблемне питання Розвиток в Україні міжнародного ІТ-аутсорсингу. Посилання https://business.ua/business/4970-ukraina-uviiishla-do-kola-krain-lideriv-u-sferi-itaoutsorsynhu 2. Порахуйте за 2019 рік такі показники, що характеризують зовнішньоекономічну безпеку України 3.1. рівень відкритості економіки 3.2. коефіцієнт імпортової залежності 3.3. коефіцієнт покриття імпорту експортом http://www.ukrstat.gov.ua/
9	Виконання контрольної роботи
10	Підготовка до заліку

Детальніше в дистанційному курсі:

<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2472>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ
ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**
з дисципліни

Зовнішньоекономічні зв'язки України
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладачі:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Дерід І.О.

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

У даному курсі дисципліни використовуються наступні форми контролю:

відповіді на семінарських заняттях;

перевірка усних та письмових завдань, виконаних в рамках самостійної роботи студента за темою;

поточне тестування;

перевірка виконання контрольної роботи;

підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

1. Для тем встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання повно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське заняття, або виступ з проблематики, винесеної у самостійну роботу студента, а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в рамках, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді. Ряд тем передбачає поточне тестування, бали за яке в ходять в тематичну оцінку. Ряд тем передбачає виконання письмових завдань в рамках самостійної роботи студента - правильне їх виконання із виконанням вимог до оформлення дає максимальний визначений бал.

2. У курсі дисципліни передбачено 1 контрольну роботу. Контрольна робота виконується вдома має ряд вимог до оформлення, в основі роботи - пошук інформації для повної аргументованої відповіді на поставлене проблемне питання. Виконання всіх вимог і наукова цінність роботи, успішний усний захист дають максимальний бал.

3. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового заліку. Питання, що виносяться на залік надаються студенту заздалегідь.

Максимальний бал - 40 балів

Залік містить як відкриті питання (відповідь на них має бути вашим аналітичним поглядом на поставлене питання - не копіюванням сайту або частини конспекту), так і звичайні тестові питання із варіантами відповіді.

У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість надіслати контрольну через платформу **Moodle** (захистивши в Zoom) та скласти **залік дистанційно**

на платформі Moodle в дистанційному курсі «Зовнігшньоекономічні зв'язки України», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2472>

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота									Разом	Залік	Сума
T1,2	T3,4	T5,6	T7,8	T9,10	T11,12	T13,14	T15,16	Контрольна робота			
6	6	6	6	6	6	6	6	12			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано